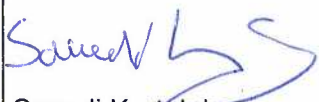

KOKOUSAIKA	Keskiviikko 18.1.2023 klo 17.00- 17.50	
KOKOUSPAIKKA	Suvanto	
SAAPUVILLA OLLEET JÄSENET (ja merkintä siitä, kuka toimi puheenjohtajana)	Helena Tabell Sirpa Tyni Varajäsen Pirjo Makkonen Veli-Matti Siekkinen Samuli Kortelainen Mikko Jauhiainen Varajäsen Teijo Nuutinen Ensio Turpeinen Kerttu Andersson Varajäsen Aune Paananen	puheenjohtaja poissa poissa poissa
MUUT SAAPUVILLA OLLEET (ja läsnäolon peruste)	Ahonen Ville Pellikka Minna, poissa Paananen Jari, poissa Emilia Savolainen, poissa	sivistysjohtaja, esittelijä, pöytäkir- janpitäjä kunnanhallituksen puheenjohtaja kunnanhallituksen edustaja kunnanjohtaja
LAILLISUUS JA PÄÄTÖS- VALTAISUUS	Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja saapuvilla olevien jä- senten määrään nähden päätösvaltaiseksi.	
ASIAT	§§ 1-7	
PÖYTÄKIRJAN TARKAS- TUSTAPA (tarkastuspaikka ja -aika sekä tarkastajien valinta)	Pöytäkirja tarkastetaan kunnantoimistolla 20.1.2023 Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Samuli Kortelainen ja Teijo Nuutinen.	
PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOI- TUS JA VARMENNUS	Puheenjohtaja Helena Tabell	Pöytäkirjanpitäjä Ville Ahonen
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS	Tarkastusaika Keitele, 20.1.2023	
Pöytäkirja on tarkastettu ja to- dettu kokouksen kulun mu- kaiseksi. Pöytäkirjan käsittely- lehdet on samalla varustettu nimikirjaimillamme	Allekirjoitukset Samuli Kortelainen	 Teijo Nuutinen
PÖYTÄKIRJA ON PIDETTY YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ	Paikka ja pvm Keiteleen kunnantoimisto, kunnan verkkosivut	23.1.2023
	Virka-asema pöytäkirjanpitäjä	Allekirjoitus Ville Ahonen

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

Pykälä	Liite	Asia
1		SIVISTYSLAUTAKUNNAN VARSINAISTEN KOKOUSTEN PITÄMINEN SEKÄ PÖYTÄKIRJAN NÄHTÄVÄNÄ PITÄMINEN
2		MÄÄRÄAIKAINEN TÄYTTÖLUPA/ VALSSI-HANKEKOORDINAATTORI
3		ERON MYÖNTÄMINEN /VAKANSSI SIV 101 (VARHAISKASVATUSJOHTAJA)
4		TÄYTTÖLUPA / VARHAISKASVATUSJOHTAJAN VAKANSSI SIV 101
5		VARHAISKASVATUKSEN ASIAKASMAKSUJEN MUUTOKSET 1.3.2023 ALKAEN
6		TIEDOKSI ESITETTÄVÄT ASIAT
7		VIRANHALTIJOIDEN PÄÄTÖKSET / SIIRTÄMISESTÄ PÄÄTTÄMINEN

SIVISTYSLAUTAKUNNAN VARSINAISTEN KOKOUSTEN PITÄMINEN SEKÄ PÖYTÄKIRJAN
NÄHTÄVÄNÄ PITÄMINEN

Sivistysltk

1 §

Keiteleen kunnan hallintosäännön 122 §:n mukaan lautakunta päättää kokouksensa ajan ja paikan, joista ilmoitetaan niin kuin kunnallisten ilmoitusten julkaisemisesta kunnassa on voimassa. Hallintosäännön 123 §:n mukaan kokouskutsu lähetetään toimielimen päättämällä tavalla jäsenille ja muille, joilla on oikeus osallistua kokoukseen.

Kuntalain 140 §:n mukaan valtuuston, kunnanhallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksiineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Jos asia on kokonaan salassa pidettävä, pöytäkirjassa julkaistaan ainoastaan maininta salassa pidettävän asia käsittelystä. Pöytäkirjassa julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot. Pöytäkirjan sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta oikaisuvaatimus- tai valitusajan päättyessä.

Kunnan jäsenen ja Kuntalain 137 §:n 2 momentissa tarkoitetun kunnan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Kunnan hallintosäännön 143 §:n mukaan pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä toimielimen päättämänä aikana ja paikassa siten kuin siitä vähintään yhtä päivää aiemmin on ilmoitettu.

Vuonna 2022 sivistyslautakunnan kokoukset on pidetty pääsääntöisesti keskiviikkoisin klo 17.00.

(Valm. sj VA)

Esitys:

Sivistyslautakunnan vuoden 2023 kokoukset pidetään pääsääntöisesti keskiviikkoisin klo 17.00 alkaen Nilakan yhtenäiskoulun tiloissa ja lähtökohtaisesti niihin osallistutaan paikan päällä. Etäyhteydellä osallistuminen on kuitenkin mahdollista.

Sivistyslautakunnan kokoukset pyritään ajoittamaan edellisille viikoille ennen kunnanhallituksen kokouksia (maanantait 13.2., 13.3., 3.4., 24.4., 15.5. ja 12.6.2023). Alustavasti vuoden 2023 kevään kokouspäiviksi varataan seuraavat keskiviikot klo 17.00:

Pvm	Aiheita
15.2.2023	TA jutut Koulun työpäivät lv 23-24 VAKA johtajan valinta
15.3.2023	Täyttöluvat aloitus Avustukset
19.4.2023 Huom. klo 18.00	Täyttölupapyyntö
24.5.2023	Tarvittaessa yhdistetään 31.5.23
7.6.2023	Tarvittaessa yhdistetään 31.5.23

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet:

TV SK

SIVISTYSLAUTAKUNNAN VARSINAISTEN KOKOUSTEN PITÄMINEN SEKÄ PÖYTÄKIRJAN
NÄHTÄVÄNÄ PITÄMINEN...

Sivistyslautakunta pyrkii sähköiseen kokouskäytäntöön, jolloin kokouskutsu ja esityslista jaetaan sivistyslautakunnan jäsenille ja muille kokouksessa läsnäolo-oikeutetuille pilvi- ja Therefore-palvelun kautta. Kaikille jäsenille on järjestetty Keiteleen kunnan keitele.fi –sähköposti-osoite.

Lautakunnan jäsenet huolehtivat itse varajäsenen kutsumisesta tilalleen ja materiaalien toimittamisesta hänelle, elleivät itse voi osallistua kokoukseen. Kun lautakunnan jäsen on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa, hän kutsuu itse varajäsenen sitä asiaa käsittelemään.

Kokouksista laadittu pöytäkirja tarkastetaan kokousta seuraavana perjantaina, ellei kokouksessa erikseen muuta sovita. Pöytäkirja pidetään nähtävänä keskustoimistossa tarkastuspäivää seuraavana arkipäivänä. (Esitt. sj VA)

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Lisätiedot: Sivistysjohtaja Ville Ahonen
040 761 5120, ville.ahonen@keitele.fi

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet:

TN SK

MÄÄRÄAIKAINEN TÄYTTÖLUPA/ VALSSI-HANKEKOORDINAATTORI

Sivistysltk
2 §

Kansallisen koulutuksen arviointikeskus Karvi kehittää yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa varhaiskasvatuksen digitaalista laadunarviointijärjestelmää Valssia sekä siihen liitettäviä arviointityökaluja. Kansallisen varhaiskasvatuksen laadunarvioinnin kehittämisverkoston tehtävä on tukea toiminnan arviointia ja kehittämistä paikallisella tasolla.

Keiteleen kunta on saanut opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksen 52 311 euroa. Hankeaika on 1.1.2023-30.6.2024.

OKM:n mukaan avustuksella tuetaan Valssin käyttöönottoa sekä kansallisesti yhtenäisten laatukriteerien jalkauttamista osaksi varhaiskasvatustoimijoiden omaa laatutyötä. Järjestelmän käyttöönotto edellyttää muun muassa arviointijärjestelmään ja sen taustalla oleviin laatukriteereihin tutustumista, käyttöönottoon liittyvistä vastuista ja järjestelmän käyttäjärooleista sopimista ja roolien mukaista kouluttautumista, henkilöstön itsearviointiosaamisen vahvistamista sekä uuden laadunarviointijärjestelmän tuomista osaksi toiminnan kehittämistä.

Hankkeen tavoitteena on palkata hankekoordinaattori, jonka tehtävänä on Valssin käyttöönotto sekä arviointiprosessin uudistaminen ja jatkuva kehittäminen Keiteleen varhaiskasvatuksen arjessa. Tavoitteena on myös kouluttaa henkilöstö käyttämään ja hyödyntämään Valssi-sovelusta. (Valm. vkj KT ja sj VA)

Esitys:

Sivistyslautakunta pyytää kunnanhallitukselta lupaa täyttää määräaikainen hankekoordinaattorin tehtävä (varhaiskasvatuksen ammatillinen koulutus tai muu soveltuva koulutus ja kokemus) ajalle 1.2.2023-30.6.2024.
(Esitt. sj VA)

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Lisätiedot: Sivistysjohtaja Ville Ahonen
040 761 5120, ville.ahonen@keitele.fi

ERON MYÖNTÄMINEN /VAKANSSI SIV 101 (VARHAISKASVATUSJOHTAJA)

Sivistysltk
3 §

Vakanssin SIV 101 (varhaiskasvatusjohtaja) haltija on irtisanoutunut virastaan 9.1.2023 päivätyllä kirjeellään 1.2.2023 alkaen.
(Valm. sj VA)

Esitys:

Sivistyslautakunta myöntää Kirsi Tuonoselle eron varhaiskasvatusjohtajan virasta (SIV 101) 1.2.2023 alkaen.
(Esitt. sj VA)

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Lisätiedot: Sivistysjohtaja Ville Ahonen
040 761 5120, ville.ahonen@keitele.fi

TÄYTTÖLUPA / VARHAISKASVATUSJOHTAJAN VAKANSSI SIV 101

Sivistysltk
4 §

Sivistyslautakunta on hyväksynyt kokouksessaan 2.5.2019 § 17 sivistystoimen vakanssitarkastelun. Sen mukaan varhaiskasvatuksen henkilöstössä pyritään varhaiskasvatuslain mukaiseen mitoitukseen (mitoituksella on siirtymäaikaa vuoteen 2030 saakka).

Vakanssitarkastelun mukaan varhaiskasvatusjohtajan vakanssi (SIV 101) on tarpeellinen. Vakanssin hoitajalle on myönnetty ero 1.2.2023 alkaen.

Viran kelpoisuusehdot määräytyvät varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan.
(Valm. sj VA)

Esitys:

Sivistyslautakunta pyytää kunnanhallitukselta lupaa täyttää avoimeksi tullut varhaiskasvatusjohtajan virka (SIV 101) 1.2.2023 alkaen. Viran kelpoisuusehdot määräytyvät varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan.
(Esitt. sj VA)

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Lisätiedot: Sivistysjohtaja Ville Ahonen
040 761 5120, ville.ahonen@keitele.fi

VARHAISKASVATUKSEN ASIAKASMAKSUJEN MUUTOKSET 1.3.2023 ALKAEN

Sivistysltk
5 §

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia (1503/2016) muutetaan 1.3.2023 siten, että asiakasmaksuja alennetaan korottamalla maksujen perusteena olevia tuloja 33 prosenttia. Maksujen perusteena oleva maksuprosentti säilyy ennallaan (10,7 %). Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia ei muuteta muilta osin. [Kuntaliiton yleiskirje 3/2023](#)

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia on muutettu edellisen kerran 1.8.2021 ja asiakasmaksujen tuloja, alinta ja ylintä perittävää maksua indeksitarkistuksen vuoksi 1.8.2022 alkaen.

Varhaiskasvatuksesta perittävä enimmäismaksu on ensimmäisen lapsen osalta edelleen 295 euroa kuukaudessa ja alin perittävä maksu on 28 euroa. Toisesta lapsesta perittävä maksu on enintään 40 prosenttia nuorimman lapsen maksusta. Seuraavien lasten maksu on 20 prosenttia nuorimman lapsen maksusta.

Tulorajat:

Perheen hlö määrä	Tuloraja 1.8.2021 €/kk	Tuloraja 1.8.2022 €/kk	Tuloraja 1.3.2023 €/kk
2	2 798	2 913	3 874
3	3 610	3 758	4 998
4	4 099	4 267	5 675
5	4 588	4 777	6 353
6	5 075	5 284	7 028

Varhaiskasvatuksen talousarviossa 2023 on varauduttu tulojen kertymiseen nykyisten tulojen mukaan. Kuntaliiton mukaan maksut alenevat noin 29 % vuoden 2021 tuottoihin verrattuna. Maksutuottojen menetykset kompensoidaan kohdistamalla aiempaa suurempi osa yhteisöveron tuotosta kunnille.

(Valm. vkj KT ja sj VA)

Esitys:

Sivistyslautakunta päättää varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen perusteena olevat tulorajat 1.3.2023 lähtien seuraavasti:

Perheen hlö määrä	Tuloraja 1.8.2021 €/kk	Tuloraja 1.8.2022 €/kk	Tuloraja 1.3.2023 €/kk
2	2 798	2 913	3 874
3	3 610	3 758	4 998
4	4 099	4 267	5 675
5	4 588	4 777	6 353
6	5 075	5 284	7 028

(Esitt. sj VA)

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Lisätiedot: Sivistysjohtaja Ville Ahonen
040 761 5120, ville.ahonen@keitele.fi

Pöytäkirjantarkastajien nimikirjaimet:

TN SK

TIEDOKSI ESITETTÄVÄT ASIAT

Sivistysltk

6 §

Eesitys: Sivistyslautakunta merkitsee tietoonsa saatetuksi seuraavat asiat:

- [Liikunnan ja urheilun tietopaketti kuntapäätäjälle](#) /Suomen olympia-toimikunta
- OKM [Avustuspäätös 12.12.2022/ Valssi](#) 52311 €
- OKM [Avustuspäätös 20.12.2022/ NYK Tsemppiohjaaja](#) 33 400 €

(Esitt. sj VA)

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Lisätiedot: Sivistysjohtaja Ville Ahonen
040 761 5120, ville.ahonen@keitele.fi

VIRANHALTIJOIDEN PÄÄTÖKSET / SIIRTÄMISESTÄ PÄÄTTÄMINEN

Sivistysltk
7 §

Sivistyslautakunnalle on toimitettu tiedoksi seuraavat viranhaltija-päätökset:

Sivistysjohtaja Ville Ahosen päätökset:

- He26/2022 [Päätös valinnasta oppisopimuskoulutukseen](#) määräaikaisesti ajalle 1.1.2023 - 31.07.2024
- He1/2023 [Liikuntapalveluvastaavan SIV 51 valinta](#)

Rehtori Ville Ahosen päätökset:

-

Kirjastonjohtaja Soile Kokkosen päätökset:

- 16.1.2023 [Poikkeus omatoimikirjaston toiminnassa 10.-11.2.2023](#)

Varhaiskasvatusjohtaja Kirsi Tuonosen päätökset:

- 15.12.2022 [Vaka-opettajan SIV 119 sijaisen valinta](#) aj. 1.1.-31.7.2023
- 15.12.2022 [Vaka-lastenhoitajan SIV 131 \(oppisopimus\) sijaisen valinta](#) aj. 1.1.-25.6.2023

Esitys:

Sivistyslautakunta merkitsee em. viranhaltijoiden päätökset tietoonsa saatetuksi.

Samalla sivistyslautakunta päättää, ettei se ota edellä mainituissa viranhaltijapäätöksissä mahdollisesti otto-oikeuden piirissä olevia asioita käsiteltäväkseen.
(Esitt. sj VA)

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Lisätiedot: Sivistysjohtaja Ville Ahonen
040 761 5120, ville.ahonen@keitele.fi

OIKAISUVAATI-MUSOHJE	Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.
Asiat	Pykälät: 1, 3, 5
Oikaisuvaatimusviranomainen	Keiteleen kunnan sivistyslautakunta Laituritie 1, PL 14, 72601 Keitele Sähköposti: keitele@keitele.fi Fax: 017 273 1099
Oikaisuvaatimus-oikeus	Oikaisuvaatimuksen saa tehdä: • se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) • kunnan jäsen
Oikaisuvaatimus-aika	Oikaisuvaatimus on tehtävä kunnallisvalituksen alaisista asioista 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja hallintovalituksen alaisista asioista 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on toimitettava Keiteleen kuntaan viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän (7) kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3.) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluessa siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi tietoverkkoon. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.
Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö	Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava: • päätös, johon haetaan oikaisua • se, millaista oikaisua vaaditaan • millä perusteella oikaisua vaaditaan Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.
MUUTOKSEN HAKUKIELTO	Valmistelua tai täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta (Kuntalaki 136 §). Pykälät: 2, 4, 6, 7 HallintolainkäyttöL 5 §:n/muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta. Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

VALITUSOSOITUS	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.
Valitus- viranomainen	Itä-Suomen hallinto-oikeus Minna Canthinkatu 64, PL 1744, 70101 Kuopio Puh. 029 564 2502, Fax 029 564 2501 Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Asiat	Kunnallisvalitus, pykälät: -- Hallintovalitus, pykälät: Muu valitusviranomainen, osoite ja postiosoite, sähköposti, telefax Pykälät --
Valitusoikeus	Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta valittamalla myös se, jolla on lain mukaan valitusoikeus asiassa.
Valitusaika	Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3.) päivänä viestin lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluessa siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi tietoverkkoon. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusajaksi. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.
Valitusperusteet	Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen. Hallintovalituksen saa tehdä erityislainsäädännön mukaisesta päätöksestä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta. Valitusta ei saa tehdä hallinnon sisäisestä määräyksestä, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista. (HLainkäyttöl 5 §) Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.
Valituksen muoto ja sisältö	Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava: • päätös, johon haetaan muutosta • miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi • perusteet, joilla muutosta vaaditaan. Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot. Jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä. Valitukseen on liitettävä: • päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä • todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta • asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
Oikeudenkäyntimaksu	Hallinto-oikeus voi perä mutoksenhakuasian käsittelystä oikeudenkäyntimaksun. Maksuista säädetään laissa tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista 701/1993.